

Kaładek_1
Karta wywiadu etnograficznego

Metryczka miejscowości		
Powiat	czarnkowsko-trzcianecki	
Gmina	Wieleń	WIE
Miejscowość	Kaładek	kod

Metryczka wywiadu			
Data realizacji	25.07.2013 r.	Miejsce wykonania	dom informatorki
Czas trwania	00:18:06	Forma i wielkość	plik audio
Przeprowadzający	BR	Komentarz	

Metryczka informatorów				
Kod	Płeć (K/M)	Wiek	Funkcja społeczna	Komentarz
056_WIE_KA	K	brak danych		

Informacje etnograficzne	
<i>Tematyka</i>	<i>Pozyskane informacje (ew. cytaty)</i>
I. Toponomastyka i etnonimy	
Nazwy miejscowości (historyczne; zwyczajowe)	Brak informacji.
Nazwy lokalne (przysiółków, części wsi, pól, łąk, pojedynczych gospodarstwa)	„Tu mówią Kaładek duży, tam Kaładek mały przy torach, nie, ale to też należy do Kaładka.”
Nazwy topograficzne (cieków wodnych, stawów, wzniesień, obszarów leśnych, toń wodnych, uroczysk)	Brak informacji.
Nazwy pojedynczych obiektów przyrody żywej i nieożywionej (pojedynczych drzew i głazów narzutowych)	Brak informacji.
Endonimy (nazwy własne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.
Egzonimy (nazwy zewnętrzne grup lokalnych i regionalnych)	Brak informacji.
II. Folklor dawny i inne zjawiska kulturowe	
Podania (opowieści) o wydarzeniach lokalnych	„Nie, wie Pani, teraz jest XXI wiek, ludzie są postępowi.”
Tradycyjne obrzędy (także te związane z tradycjami religijnymi) doroczne	
1.	<p>św. Andrzeja (Andrzejki)/św. Katarzyny (Katarzynki)</p> <p>„Na Andrzejki to się moje dzieci wybierają do Wielenia do baru i tam wtedy są organizowane Andrzejki i one idą na tą zabawę Andrzejkową.”</p> <p>„Tu we wsi nie, bo jest taka mała wioska, nawet nie ma sali, żeby gdzieś tu można było zorganizować.”</p>

2.	św. Marcina/11 listopada	<i>Rogale</i> : „No piekę, a jak mi się nie chce to idę i kupuję.” „Te moje są z dżemem.”
3.	Adwent	Brak informacji.
4.	św. Mikołaja (Mikołajki)	„Dzieciom dawaliśmy 6 grudnia do butów, ale nawet teraz wnuczki dostają, mieszkają tu przez drogę. Mąż zawsze mówi „no, Mikołaj będzie chodził musicie buty wyczyścić, także wnuczki czyszczą buty i też im tam coś zanosimy, nie.” <i>Co dzieci dostają</i> : „Słodycze, na gwiazdkę to już jakieś ubrania.”
5.	Wigilia	„Jest Wigilia, po Wigilii zanosimy my prezenty. Ja idę i moje córki, raczej nikt się nie przebiera. A mówimy, że Mikołaj zostawił u babci po drodze i teraz musiałam Wam przynieść.” <i>Dzielenie się opłatkiem ze zwierzętami</i> : „Nie.” <i>Choinka</i> : „Choinkę ja mam sztuczną, także po Kolendzie, jak już ksiądz przyjdzie, odbędzie się kolęda, to wtedy rozbieram.” „W Wigilię mówię mężowi, że ma przynieść jemiolę i się ze mną pocałować pod jemiolą, bo mówią, że to się darzy przez cały rok.”
6.	Pierwsze i Drugie Święto Bożego Narodzenia	„W drugi dzień świąt to się robi obiad, bo w pierwszy dzień, to jeszcze te potrawy, co się na Wigilię przygotowało, bo przecież dużo potraw zostaje. A drugi dzień świąt to dzieci przyjeżdżają.”
7.	Sylwester/Nowy Rok	<i>Psoty</i> : „Były, były. Tu sąsiad na przykład dalej, to się przebierali za jakiś diabłów. Chodzili, jeszcze mieli zapalone takie te pochodnie. Nie raz było takie zdarzenie, że komuś tam bramę wystawili. Ale teraz tutaj dużo ludzi starszych więc nic takiego się nie dzieje, po prostu o dwunastej wszyscy wychodzą przed dom, strzelają petardy.” <i>Kto się przebierał za diabła</i> : „Nieraz to młodzież, tu sąsiad czasem, ale to było tylko raz w roku.”
8.	Trzech Króli	Brak informacji.
9.	Kolędnicy	„Nie raz jakaś młodzież chodziła, ale to nie jest co roku.” „Są poprzebierani, śpiewają jakieś tam kolędy, każdy parę groszy im dał. Ale to nie jest co roku, może jak niektórzy mają chęci i się zmobilizują, to wtedy wychodzą.”
10.	MB Gromnicznej	„Nie wiem.”

11.	Karnawał, tłusty czwartek, koniec karnawału	Brak informacji.
12.	Topienie Marzanny	Brak informacji.
13.	Środa Popielcowa	„Do kościoła się idzie.”
14.	Śródpoście	Brak informacji.
15.	Niedziela Palmowa	„Każdy przygotowuje palmę i do potem z tą palma do kościoła. Tą palmę zawieszam w domu i ona jest przez cały rok, nie. Ja nie palę, bo sobie kupiłam takie sztuczne te gałązki i używam jej. Jak mi się zniszczą to spalę, tylko to zielone wymieniam, żonkile dołożę, nie żonkile (...). Dużo ludzi na rynku też kupuje te sztuczne plamy i w ogóle tych roślinek żywych nie dają, to bazy, to kwiaty.”
16.	Triduum Paschalne	Brak informacji.
17.	Wielkanoc (święcenie koszyczka)/Niedziela Wielkanocna	<p>„U nas się odbywa święcenie na początku wsi, jest krzyż, więc ksiądz zawsze wyczytuje o której godzinie będzie święcenie święconki i wtedy ktoś ustawia stół i obrus i wszyscy ustawiają koszyczki. No, co się wkłada, wkłada się jakiś owoc południa, kielbaskę, maselko, chlebek, sól, pieprz, jakąś babeczkę (...) niektórzy tego zajęcia wkładają, co ja uważam, że go w ogóle nie powinno być.</p> <p>„Na talerzu jajka pomaluję w cebuli, albo nieraz tam bez barwnika, położę na stole i przez święta stoi.”</p> <p>Zwyczaj dzielenia się jajkiem i składania życzeń: „Tak, w ogóle cała święconka w pierwszy dzień świąt każdemu dziele trochę na talerz, nie i najpierw jest spożywana święconka i jakieś życzenia żebyśmy mogli tam na przykład doczekać kolejnego roku i dopiero później są te inne potrawy spożywane, a potem, święconka.</p> <p><i>Dlaczego owoc południa:</i> „Ksiądz nam mówił, że jajko jest symbol płodności, a owoc południa też jest jakimś symbolem, ale ja już zapomniałam. Ja to cytrynę wkładam.”</p>
18.	Poniedziałek Wielkanocny	„Kiedyś się oblewali, a teraz już tak tego nie widzę.”

19.	Zielone Świątki	„Na tyle się obchodzi, że się idzie do kościoła. U nas przeważnie brzóski, niektórzy przed domem ustawiają wycięte Brzóska. Albo w oknach nieraz w Zielone Świątki jest obraz wystawiony, jakieś szarfy przy tym obrazie, że idą tak do kącików okna, nie.”
20.	Boże Ciało	„Wszystko we Wieleniu, bo tutaj nie ma kościoła. To zależy którą ulicą idzie procesja, ale zawsze przed Bożym Ciałem ksiądz wyczytuje, że ołtarz przygotowują te rodziny, w tamtym tamte.”
21.	św. Jana	„Ja wiem tylko, że we Wieleniu odbywa się noc św. Jana w czerwcu.”
22.	MB Zielnej	„Do kościoła się idzie i szykuje się taką wiązanekę, że tam są kłosa, kwiatki polne i z tym się idzie.”
23.	MB Siewnej	„Nie wiem.”
24.	Dzień Wszystkich Świętych/Dzień Zaduszny	„Każdy do kościoła idzie, albo na cmentarz. Ksiądz mszę w kaplicy odprawi, stoi się przy swoich grobach, potem przejdzie cały cmentarz, wszędzie poświęci i jest zakończenie, nie.”
25.	Inne tradycyjne wydarzenia doroczne (cykliczne) istotne dla informatora	Brak informacji.
Tradycyjne obrzędy rodzinne i okolicznościowe		
1.	Narodziny i chrzest	„Tylko tu słyszałam, z czego się bardzo śmiałam, że jak kobieta urodzi dziecko to nie powinna wychodzić na dwór aż do chrztu. Ale dla mnie to jest śmieszne.”
2.	Ślub i wesele	„Polter tak, tu jest, tłuką butelki. Jak moja córka miała wesele, to tydzień przed robiliśmy ten polter.” „Na drugi dzień sprzątała wszyscy tutaj i państwo młodzi i rodzeństwo.”
3.	Śmierć i pogrzeb	„Normalnie odbywa się różaniec w kaplicy, a potem jest pogrzeb.”
4.	Inne zjawiska	Brak informacji.

Zespoły i tradycje folklorystyczne, śpiewacze, muzyczne, w tym: przeglądy i festiwale oraz twórcy słowa		Brak informacji.
Tradycje kulinarne, w tym: produkt regionalny i lokalny, potrawy świąteczne, przepisy		„Bo ja robię [rogale] nie tylko na św. Marcina ale tak w ciągu roku. Swoją marmoladę robię z antonówek. Rogale robię, placek drożdżowy oni lubią ten smak.”
III. Tradycje rękodzielnicze		
Tradycje wytwórczości rękodzielniczej, sztuki ludowej oraz artystów nieprofesjonalnych		„U nas nie, ale w Nowych Dworach jest pan, który robi kosze z wikliny. Takiej jeszcze nie oczyszczonej, tylko ta zielona jeszcze wiklina tak, taka nie okorowana. Malinowski Zbigniew.”
IV. Przejawy religijności tradycyjnej		
1.	Kapliczki i krzyże w miejscowości (okoliczności powstania, rok fundacji, fundatorzy)	<i>Kapliczki:</i> „Nie.”
2.	Miejsca cudowne (święte drzewa, gaje, źródelka)	Brak informacji.
3.	Święte figury, obrazy, rzeźby	Brak informacji.
4.	Miejsca kultu religijnego	Brak informacji.
5.	Lokalne tradycje pielgrzymowania	Brak informacji.
6.	Lokalne odpusty	Brak informacji.
V. Lokalne uroczystości i obchody świeckie		
1.	Dożynki	„Dożynki są co roku organizowane gminne. W zeszłym roku na przykład były organizowane w Folsztynie, takie wiejskie, nie. Koło Gospodyń Wiejskich organizowało.”

2.	Dni gminy/wsi	Brak informacji.
3.	Lokalne festyny	Brak informacji.
4.	Inne (np. organizowane przez szkoły, KGW, Domy Ludowe, Ośrodki Kultury)	<p>„Jest teraz zrobiony ten ogródek jordanowski, to dzieci przychodzą i się bawią, zebrania się odbywają wiejskie, młodzież się na grillu spotyka.”</p> <p><i>KGW:</i> „Tu jest Koło Gospodyń, przewodniczącą jest Pani Agnieszka Piochacz, no ale raczej to było założone jak były te dary dla wsi, dla tych co mieli niski dochód. To ona wtedy to prowadziła.” „Kiedyś, ileś lat temu, te panie spotykały się 8 marca, posiedziały sobie przy kawie, ciasto, jakieś inne pożywienie.”</p>